

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Številka: 35401-5/2020/15

Ljubljana: 28. 8. 2020

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Četrto poročilo o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko.... sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Četrnim poročilom o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020.

Dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport,
- Ministrstvo za kulturo,
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko,
- Služba Vlade RS za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Mag. Katja Buda, v.d. generalnega direktorja Direktorata za okolje
- Mag. Tanja Bolte, vodja Sektorja za okolje in podnebne spremembe
- Dr. Martin Batič, vodja pp Oddeka za podnebne spremembe
- Mag. Mateja Pitako, Oddelek za podnebne spremembe

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

5. Kratak povzetek gradiva", Center za energetska učinkovitost

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: Republika Slovenija letne cilje na področju emisij TGP v sektorjih, na katere se nanaša Odločba 406/2009/ES¹ (v nadaljevanju: ne-ETS sektorji) dosega. Emisije toplogrednih plinov iz ne-ETS

sektorjev so bile nižje od dovoljenih, in sicer v letu 2017 za 11,5 % ter v letu 2018 za 10,0 %. Ocene kažejo, da bo Republika Slovenija dosegla tudi cilje do leta 2020 določene na osnovi Odločbe 406/2009/ES, tj. največ 4-odstotno povečanje emisij TGP glede na leto 2005. Vseeno pa obstaja določena negotovost glede absolutnih količin emisij in doseganja indikativnih sektorskih ciljev določenih v OP TGP 2020.

V zadnjih letih se je izkazalo, da je trend emisij TGP iz ne-ETS sektorjev odvisen predvsem od gibanja emisij v sektorju promet, ki predstavlja okrog polovice vseh ne-ETS emisij. Spreminjanje trendov emisij iz tega sektorja je odraz kompleksnih dejavnikov, med drugim nanje pomembno vplivata tudi rast BDP in tranzitni promet v povezavi s cenami motornih goriv v Republiki Sloveniji. Emisije se povečujejo tudi v sektorjih industrija ne-ETS in energetika ne-ETS. Emisije v industriji ne-ETS se povečujejo od leta 2013. Sektor se od indikativnega cilja OP TGP 2020 oddaljuje, saj je bil v letu 2018 od cilja nižje že za 19,5 odstotne točke. Emisije v sektorjih široka raba (stavbe) in ravnanje z odpadki se od leta 2016 zmanjšujejo, kar kaže na uspešno doseganje cilja. Emisije v sektorju kmetijstvo so se v letu 2017 zmanjšale za 2 %, v letu 2018 so ostale na enaki ravni kot v letu prej. Dolgoročni trendi za kmetijstvo so stabilni in v skladu z zastavljenim ciljem.

Trenutno izpolnjevanje ciljev še ne pomeni dolgoročnega obvladovanja emisij. Variabilnost emisij na letni ravni predstavlja tveganje, da bi bilo lahko ogroženo izpolnjevanje nacionalnega cilja do leta 2030 v okviru Uredbe 2018/842², ki ima določen cilj zmanjšanja emisij TGP iz ne-ETS sektorjev za vsaj 15 % glede na leto 2005 oz. Celovitega nacionalno energetskega podnebnega načrta (NEPN), ki zastavlja še strožji cilj, in sicer 20 % zmanjšanje emisij TGP v ne-ETS sektorjih. Neizpolnjevanje dolgoročnih podnebnih ciljev bo z okoljskega, socialnega in ekonomskega vidika negativno vplivalo na družbo kot celoto, zato je potrebno prizadevanja za zmanjšanje emisij TGP na nacionalni ravni okrepiti in obravnavati prednostno.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Odločitev nima finančnih posledic.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
- /				
II. Finančne posledice za državni proračun				
/				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
/				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
/				

<p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: S skrbnim in neprekinjenim izvajanjem javne službe se izrazito zmanjšujejo tveganja za gospodarsko škodo in zdravje ljudi v primerih izjemnih dogodkov.</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	<p>NE NE NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Op.:</p> <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /</p> <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Četrto letno poročilo o izvajanju ukrepov OP TGP 2020 podaja le oceno o izvajanju teh ukrepov in doseganju ciljev. Širša javnost bi zato lahko podala le splošno mnenje, ne bi pa mogla podati prave ocene o izvajanju ukrepov in doseganju ciljev ali smiselnih predlogov k tej oceni.</p>	<p>NE</p>
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	<p>NE</p>
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	<p>NE</p>
<p>Mag. Andrej Vizjak minister</p>	

PRILOGE:

- Obrazložitev
- Četrto poročilo o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020

Obrazložitev

Vlada RS je sprejela Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (v nadaljevanju: OP TGP 2020) na svoji seji 17. 12. 2014. OP TGP 2020 določa ukrepe za izpolnjevanje obveznosti v skladu z Odločbo 406/2009/ES³.

V okviru podnebno-energetskega zakonodajnega paketa, ki je bil sprejet konec leta 2008, je Slovenija prevzela nove pravno obvezujoče cilje za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020. V skladu z Odločbo 406/2009/ES se obveznost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov nanaša samo na emisije v sektorjih, ki niso vključeni v shemo trgovanja z pravicami do emisije toplogrednih plinov (v nadaljevanju: ne-ETS sektorji) v skladu z Direktivo 2003/87/ES⁴. Odločba št. 406/2009/ES v prilogi določa cilje zmanjševanja (omejevanja rasti) emisije toplogrednih plinov do leta 2020 glede na leto 2005 za vsako državo članico. Cilj Slovenije do leta 2020 je, da se emisije TGP ne bodo povečale za več kakor 4 % glede na leto 2005. Obveznosti so določene za celotno obdobje 2013–2020.

Odločba št. 406/2009/ES velja za vse države članice neposredno, ne opredeljuje ukrepov s katerimi lahko države članice dosežejo določeno obveznost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, omogoča pa državam članicam, da za zagotovitev obveznosti uporabijo določene prilagodljivosti. Obveznost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov lahko države članice dosežejo z domačimi ukrepi zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, so pa ti v precejšnji meri določeni z zakonodajo na posameznih področjih (npr. ravnanje z odpadki, trajnostni promet, energetska učinkovitost, spodbujanje rabe obnovljivih virov energije).

Tokratno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 je četrto po vrsti in obsega glavne ugotovitve v zvezi z ukrepanjem, povzetke izsledkov o gibanju emisij TGP v Sloveniji po sektorjih in usmeritve za odločanje. Narejeno je bilo na osnovi strokovnih podlag – zvezkov Podnebnega ogledala 2019 in Podnebnega ogledala 2020⁵. Zvezki so bili pripravljene v okviru LIFE projekta Podnebna pot 2050⁶, ki ga sofinancira Ministrstvo za okolje in prostor. Podrobnejši rezultati opravljenih analiz v zvezi z izvajanjem OP TGP 2020 in doseganjem v njem postavljenih ciljev, so na voljo v zvezkih Podnebnega ogledala 2019 in Podnebnega ogledala 2020.

Četrto letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 kaže, da je Slovenija v letih 2017 in 2018 svoje obveznosti po Odločbi 406/2009/ES izpolnila. Zastavljene letne cilje je v obeh letih presegla, saj so bile emisije toplogrednih plinov iz ne-ETS sektorjev nižje od dovoljenih, in sicer v letu 2017 za 11,5 % ter v letu 2018 za 10,0 %. V obdobju 2005-2018 so se skupne ne-ETS emisije zmanjšale za 5,9 %, kar je precej manjše zmanjšanje kot v sektorju ETS, kjer so se emisije zmanjšale za 25,8 %. Glavni razlog za manjše zmanjšanje emisij v ne-ETS sektorjih je povečevanje emisij v sektorju promet, ki je v letu 2018 v skupnih ne-ETS emisijah dosegal že skoraj 53 %. V obdobju 2005-2018 so se emisije v sektorju promet povečale za skoraj 32 %, zato promet zahteva prednostno obravnavo ukrepov predvsem na področju povečanja deleža obnovljivih virov energije v prometu, povečanja obsega javnega potniškega prometa ter drugih področjih trajnostne mobilnosti.

Emisije se povečujejo tudi v sektorjih industrija ne-ETS in energetika ne-ETS. V sektorju energetika ne-ETS se emisije povečujejo od leta 2014, vendar je zaradi zmanjšanja emisij v celotnem obdobju 2005-2018 cilj v letu 2020 še vedno dosegljiv. Emisije v industriji ne-ETS se povečujejo od leta 2013. Sektor se od indikativnega cilja OP TGP 2020 oddaljuje, saj je bil v letu 2018 od cilja nižje že za 19,5 odstotne točke. Emisije v sektorjih široka raba (stavbe) in ravnanje z odpadki se od leta 2016 zmanjšujejo, kar kaže na uspešno doseganje cilja. Emisije v sektorju kmetijstvo so se v letu 2017 zmanjšale za 2 %, v letu 2018 so ostale na enaki ravni kot v letu prej. Dolgoročni trendi za kmetijstvo so stabilni in v skladu z zastavljenim ciljem.

Ocene kažejo, da bo Republika Slovenija dosegla tudi cilje do leta 2020 določene na osnovi Odločbe 406/2009/ES, tj. največ 4-odstotno povečanje emisij TGP glede na leto 2005. Vseeno pa obstaja določena negotovost glede absolutnih količin emisij in doseganja indikativnih sektorskih ciljev določenih v OP TGP 2020.

V času sprejemanja ciljev za leto 2020, je bilo zavedanje o resnosti podnebne krize manjše in zato tudi ni bilo širšega političnega soglasja za zastavljanje ambicioznejših podnebnih ciljev. Tako iz prvega obdobja, v katerem je bilo potrebno emisije TGP omejiti na 4 % povečanje,

počasi vstopamo v drugo obdobje, obdobje 2021-2030, ki Slovenijo po Uredbi (EU) 2018/842⁷ obvezuje, da emisije TGP v ne-ETS sektorjih zmanjša za 15 % glede na leto 2005. Še več, Slovenija si je v Celovitem nacionalno energetskega podnebnem načrtu (NEPN), sprejetem v začetku leta 2020, zastavila še strožji cilj, in sicer 20 % zmanjšanje emisij TGP v ne-ETS sektorjih. Zato trenutno doseganje cilja tako še ne pomeni dolgoročnega obvladovanja emisij in zato doseg cilja v letu 2030 ter cilja podnebno nevtralne družbe v letu 2050. Neizpolnjevanje dolgoročnih podnebnih ciljev bo z okoljskega, socialnega in ekonomskega vidika negativno vplivalo na družbo kot celoto, zato je potrebno prizadevanja za zmanjšanje emisij TGP na nacionalni ravni okrepiti in obravnavati prednostno.